זכרו תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב

מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת עקב

כ' מנחם אב תשע"א

גליון תק"ל

זמני כניסת ויציאת השבת

	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	6:59	7:59	8:33
ירושלים	6:43	7:56	8:3
בארא פארק	7:30	8:47	8:59

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

מוצש"ק פרשת עקב תש"ע

בארא פארק - ארה"ב

הה"ק רבי אלכסנדר סנדר מקאמארנא זי"ע

הנה בשבוע זה יחולו כמה ימי פטירת הצדיקים יומי דהילולות גדולים 'גרויסע הילולות' ואחד מהם הוא של הה"ק רבי אלכסנדר סנדר מקאמארנא זי"ע בהה"ק רבי יצחק אייזיק זי"ע שהיה גם תלמידו של הה"ק הרבי מלובלין זי"ע ואביו של הה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארנא זי"ע בעל היכל הברכה ובחייו היה מלא צער ויסורים ועבר רדיפות גדולות וצרות גדולות ועל כולם גם היה שרוי בעניות ודחקות כל ימיו ועכ"ז דרכו בקודש היתה שלא השגיח ולא הסתכל כלל על כל אלה וחי בעולמו הטהור כמי שאין לו אלא תורה ועבודת השי"ת ולא שת ליבו למצב הגשמי אלא היה דבוק תמיד בהשי"ת, וכמו **שמסופר** שהעניות היתה גדולה כ"כ בביתו עד שממש לא היה שם מה לאכול תקופות שלימות וארוכות, ואירע פעם שהיו שם רעבים מש"ק עד חמישי בשבת ושוב לא יכלה זוגתו להתאפק ולכן שלחה את בנה הקטן רבי יצחק אייזיק מקאמרנא שהיה אז עדיין ילד קטן שידפוק על דלת חדרו של אביו הה"ק שהיה יושב שם סגור ומסוגר על התורה ועל העבודה ושיעיר את אזנו וליבו למצב הקשה והרעב שהם שרויים בו ויראה כדת מה לעשות להציל עני מדחקו ובני ביתו מחרפת הרעב..

והנה תיכף שפתח זה הילד הינוקא קדישא דלת חדרו של אביו הק' רבי אלכסנדר סנדר זי"ע ראה מחזה נורא ונפלא איך אביו הק' יושב מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין ופניו מאירות וזורחות כחמה בתקופתה מרוב קדושה הקורנת מפניו וכולו דביקות בבוכ"ע עד ששכח בכלל שיש גם ענין אכילה בעוה"ז ועד כדי כך היה מונח כל ימיו בעבודת ה' שטענדיג, ואמנם כל ימי חייו היה אצלו בחינות אלו אבל ל"ע לא האריך ימים ונסתלק לבית עולמו כשעדיין בנו הה"ק רבי יצחק אייזיק היה עוד ילד או נער קטון ואז נתגדל זה היתום אצל דודו אחי אביו ה"ה הה"ק **רבי צבי הירש מזידיטשויב** זי"ע שהיה אחיו של הה"ק רבי אלכסנדר סנדר הנ"ל זי"ע והוא גידלו והאציל עליו מרוחו והקדושה והכניסו לשער בית הזוהר שהיה בעל מקובל גדול ולימדו כל סודות התוה"ק וגידלהו הן בנגלה הן בנסתר..

ופ"א אחר שנסתלק כבר הה"ק רא"ס זי"ע חלם הה"ק רצ"ה מזידיטשויב זי"ע או שהיה זה כשעשה עליית נשמה, שהוא עולה למתיבתא דרקיעא ונכנס להיכלו של רבינו הב"י בעל השו"ע זי"ע וראה אותו יושב בשמחה עם כל החברייא קדישא דיליה, והנה פונה אליו הב"י ואומר לו שיש לו להעביר אליו בקשה מחד מבני היכלו שהוא אחיו של מהרצ"ה הלא הוא רבי אלכסנדר סנדר זי"ע שנסתלק לפנ"ז ועכשיו הוא יושב עם הב"י בהיכלו הק' ולכן הוא מבקש שבהיות שהוא נסתלק צעיר והניח אחריו בעוה"ז ילד קטן יניק וחכים הוא מבקשו שיראה לשים עליו עינו הק' לטובה ולגדלו ולחנכו ולחכמו בתויר"ש וד"א ומדות טובות לתפארת, וכמובן שהה"ק מהרצ"ה זי"ע הסכים ולקח את בן אחיו זה הה"ק רי"א תחת חסותו לגדלו כראוי כל הימים, והנה אז אחר הדברים שב הב"י וביקש מהה"ק מהרצ"ה שיאמר לו איזה חידוש שהוא חידש בתוה"ק והנה אמנם הה"ק מהרצ"ה היה עסוק אז רוב זמנו בתורת הנסתר אבל כנראה שהבין שרצונו של הב"י לשמוע פירוש בתוה"ק עפ"י נגלה ועפ"י פשטות לכן א"ל פי' הפסוק **(בראשית מז, יד)** "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שוברים ויבא יוסף את הכסף ביתה פרעה", ולכאו' 'בשבר אשר הם שוברים' מיותר וכפול לכן פי' שאז בימים ההם היו אוה"ע עושים ציור ע"ז על הכסף ואי' שיהודי לא יכול לבטל ע"ז של גוי ואף אם יבטלה עדיין באיסורה עומדת, משא"כ עכו"ם יכול לבטל ע"ז שלו ואז היא מותרת גם לישראל, וממילא שזהו הפירוש שהיות שהיה על הכסף צורת ע"ז לא רצה יוסף הצדיק ליקח זה עד שיתבטל ממנו שם ע"ז וכיון שבעצמו לא יכול לבטלה לכן רצה שהעכו"ם עצמם יבטלוה, ולכן רצה קודם שהעכו"ם יהיו שוברים אותם ומבטלים זאת ואח"כ נטלם מהם, וזהו **בשבר** אשר הם **שוברים** שאז דייקא לקח מהם את הכסף. כל זה א"ל מהרצ"ה בחלום או בעליית נשמה וקילסיה רבינו הב".

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע יומא דהילולא כ"א מנ"א

והנה השבוע יחול גם יו"ד רבה של הה"ק מבעלזא זי"ע רבי אהרן בן בתי' רוחמה והה"ק רבי ישכר דוב זי"ע, והוא היה בעל נשמה קדושה ובעל גוף קדוש ואף אביו הק' העריצו עד למאוד עד כדי שהיו מתבטאים ואומרים שאביו הק' הוא מחסידיו היותר גדולים. **ומספרים** שפ"א שוחח הה"ק רי"ד עם נכדו הה"ק רבי משה זי"ע הי"ד בהה"ק מהר"א שנרצח בשנות הזעם ע"י הרשעים הארורים ימ"ש וא"ל מהרי"ד: לך יש אבא יותר גדול ממה שלאביך היינו כאילו אומר אביך גדול יותר ממני כי עד כדי כך החזיק מהרי"ד מבנו מהר"א זי"ע, וגודל עבודתו בתומ"צ הי' עד אין לשער בכל הכוחות ומעל לכוחות ממש יום ולילה לא ישבותו ביגיעה רבה ועצומה וכוחות רבים ועצומים שהשקיע בזה, ובנו הה"ק רבי משה הנ"ל זי"ע הסביר פעם למה משקיע אביו הק' כ"כ הרבה כוחות בכל קיום מצוה ממצוות ה' ובכל תנועה מתנועותיו שהיו כולם מצוות ועבדות ה', וכה הסביר דאביו הק' מקפיד לקיים כל מצוה וכל דבר שעושה שיהיה עפ"י כל השיטות שיש בזה מגמרא וראשונים ואחרונים כדי לקיימה ולצאת בה אליבא דכו"ע, ולכן אינו עושה שם שום דבר עד שמעביר במחשבתו כל הני שיטות שרק ישנם לגבי זו המצוה ורק אחר"ז ניגש לקיימה ולכן עלה לו כל דבר עבודה בכל כך הרבה כוחות ויגיעת המוח ליישב כל השיטות ולהגיע בזה האופן שייצא אליבא דכו"ע ולכן עלה לו בכוחות רבים כי לא העבירם במחשבה בעלמא אלא בלימוד סוגיא לעומק ורוחב מה גם שאצלו כל תנועה וכל זיז ושיג היה אצלו קיום מצוה וממילא כל עבודת היום והלילה שלו היה הכל מלא יגיעה עדי כלות הכוחות ושוב התחדש כנשר בכוח חדש לעבודתו ית', ולא זו בלבד אלא שלפני כל קיום מצוה היה הולך ולומד תחילה כל ההלכות השייכות לה ורק אח"כ ניגש לקיימה. ואמנם היה לו מוח נפלא מתנה מהשי"ת שמוחו וראשו היו עובדים בזריזות נפלאה עד שאפשר לומר שמה שאחרים היו לומדים בשנה הוא זי"ע למד ביום אחד או שעה א' אבל אעפי"כ כגודל זריזות שכלו כך היה מתעמק יותר ויגע יותר, ואכן היה הוא זי"ע בעל מוח עליון וקדוש עליון מה שאין לנו השגה ולא

המשך בעמ' ב'

דברי תורה

ממזורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

ועתה ישראל מה ד' א' שואל מעמך כי אם ליראה (י, יב)

בגמ' (ברכות לג:) אמר רבי חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר **ועתה ישראל מה ד' א' שואל מעמך כי אם ליראה**, אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא, והאר"ח משום רשב"י אין לו להקב"ה בבית גנזו אלא אוצר של יראת שמים בלבד, שנאמר יראת ד' היא אוצרו, אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא, דאמר רבי חנינא משל לאדם שמבקשים ממנו כלי גדול ויש לו דומה עליו ככלי קטן, קטן ואין לו דומה עליו ככלי גדול, ע"כ. בסה"ק **נועם אלימלך** בפרשתינו (עה"פ כל המצוה אשר אנכי מצוך היום) הקשה בשם המפרשים איך תלוי קושיית הגמ' במאמר ר"ח הכל בידי שמים וכו', ולמה לא הקשו עה"פ גופא כי אם ליראה, אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא, ומה שייך הקושיא למאמר ר"ח, ותירץ שלולי דברי ר"ח אין הקושיא גדולה כ"כ על הפסוק, כי הייתי אומר שנותנים לו סייעתא דשמיא לבא לידי יראת שמים, וא"כ מילתא זוטרתא היא, כיון שהיא בידי שמים לסייע לכל אדם, אלא שר"ח אמר שאין בידי שמים, וצריך האדם להתעורר מעצמו לבא אל היראה בלי שום סיוע, לכן מקשה שפיר אטו יראה מילתא זוטרתא היא וכו', עכ"ד.

ועוד יש להתבונן במשל שהביא ר"ח מכלי גדול ויש לו וכו' שצריך ביאור במשל הזה להיות דומה לנמשל, וכי עלה על דעת משה רבנו הענין מכל האדם שיש לו יראת שמים במידה רבה כזו עד שיהא דומה עליו ככלי קטן, ובעזהי"ת אולי י"ל כך, דהנה במאמר ר"ח הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, בפשטות בא לומר בזה את הקושי בדבר השגת יר"ש, כי צריך לזה עמל ויגיעה רבה, ושאין הדבר תלוי אלא בו בלי שום סיוע כמ"ש הנו"א הנ"ל, ולכן צריך האדם להתעורר ביתר שאת ועוז למען השיגו יראת שמים, אך מצד שני יש במאמר זה חיזוק ועידוד עצום למבקשי יראת שמים, והוא כי במאמר זה חידש לנו ר"ח שיראת שמים לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה, כי אילו היתה יראת שמים בידי שמים, אז אפשר כי האדם היה נופל ברוחו ואומר איך אזכה להשיג שיושפע עלי מן השמים יראת שמים, ומי אנכי כי אזכה לזה, ומה מעשים יש בידי שיגיע לי מדריגה הגדולה הזאת, ומי אני ומה ערכי כי אתפלל לד' על יראת שמים, וכדומה מחשבות ממחשבות שונות ומשונות מצד היצה"ר להפילו ברוחו ובנשמתו שלא יטרח לרדוף אחר יראת שמים, באמרו כי רחוקה היא ממנו, [ועי' בתפארת שלמה (רמזי פסח שבת חוה"מ עה"פ ראה אתה אומר אלי) שכתב דברים מופלאים, שמשה רבינו ע"ה במידת הענווה שהי' בו הוא גם בעניני עבדות ויראת שמים הנה הוא הי' עניו מאוד, היינו שלא הי' רוצה כלל לעלות במעלות ומדריגות הראויים לעובדי ד', ולא הי' מבקש מאת הש"י להאיר עיניו בזה וכו' שזה ראוי לכל איש ישראל להתפלל אל ד' והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך וכו' וכמבואר בכל הספרים חיוב

המשך בעמ' ב'

שיחת קודש
המשך מעמ' א'

יכול להיות לנו השגה בזה, ולכן בגשמיות אכן נחלשו כוחות גופו מרוב היגיעה אלא שבלא"ה הנ' צדיקים חיותם מהרוחני ולא מהגשמי וזיע"א..

עם הגה"ק החפץ חיים זי"ע

והנה זה הה"ק זי"ע מבעלזא היה חכם ופיקח באופן מופלא ונפלא וכידוע שלא היו יכולים לגנוב דעתו בשום ענין כי הגם שהיה נראה שהולך בתמימות, הנה כל זה היה מגודל חכמתו שהשכיל להכניס כל פקחותו וחכמתו שיהיו מכוסים בפשטות של תמימות, אבל למעשה היה חכם מחוכם באופן נפלא ורק כלפי חוץ היה מעטה של פשטות ותמימות. **כמסופר** שפ"א כינס **הגה"ק הח"ח** זי"ע אסיפת רבנים להתאסף בפולין כדי להתייעץ איך לבטל גזירה רעה של השלטונות שרצו לכפות ח"ו לימודי חול ר"ל בחדרים ובישבה"ק, ובין שאר המוזמנים הוזמנו על ידו גם הה"ק מהר"א מבעלזא, ולכן אז הלך הה"ק לבקר את הגה"ק הח"ח במעונו ששם התאכסן, הח"ח הגיש לפני ר"א כיבוד של פירות או מזונות שיטעם מהם מהר"א והנה ראה הח"ח שר"א נוטל האוכל בידו ומתבונן בו אם יש בו כשיעור, והח"ח התפלא על זה ושאל את ר"א שהרי הוא הולך לברך עכשיו ברכה ראשונה שהיא אפילו על כל שהוא וא"כ מה נפק"מ אם יש בה שיעור או לאו, והרי איך שלא יהיה צריכים לברך וא"כ למה אתם מתבוננים בו כ"כ אם יש בו שיעור או לאו, אז נענה הה"ק מהר"א שאמנם אנו פוסקים שברכה ראשונה אי"צ שיעור והיא אפי' בכל שהוא אבל יש שיטת ה'**כל בו**' שאפי' ברכה ראשונה צריכים כזית וכנ"ל שמהר"א היה מקפיד לצאת ידי חובת כל כל השיטות, נענה הח"ח לעומתו ואמר: גם לי ידוע ה'כל בו' הזה אבל הוא אינו להלכה, אמנם אילו ידעתי שיש המקפידים על זה כמו שעיניי רואות אצל הבעלזער רב, אזי הייתי מכנים וכותב את זה תוך ה'משנה ברורה' שלי..

ואחרי הדברים האלו נפגשו הרבנים לטכס עצות איך לבטל הגזירה הרעה והציע אחד מן הרבנים המשתתפים שישלחו רב ידוע אחד ששולט היטב בשפה הפולנית שבהיות שיש לו שפה רהוטה כשפת המדינה אותו כדאי לשלוח לשרי המלוכה שיפיל תחינתם וימליצה היטב באזני השר אחר שהוא מיטיב לדעתה יותר מאשר הרבנים, אז נענה מהר"א מבעלזא שאי"ז נכון שהרי הוא סתירה מיניה וביה דהרי אנו רוצים לבטל הגזירה שרוצה ללמד בני הישיבות את שפת המדינה ואיך דווקא ע"י היודע אותה נבטלה והרי"ז עצמו סיבה שהשר יחייב אותה, כששמע זה הס"ק הח"ח זי"ע אמר שאכן צודק הרב מבעלזא בכל דבריו הקדושים האלו, ולכן סוף דבר היה כידוע שהלכו הח"ח עם ר"א מבעלזא ועוד רבנים במשלחת לפני השר ודיבר אליו הח"ח בשפת האם שלו שפת האידיש ומרוב התרגשותו על שכאב את כאבו של ישראל עם הקדוש ונגע לליבו הטהור רוחניות מצבם עד שפרץ בבכיות תוך כדי דיבורו, וכשסיים שאלו את השר אם רצונו שיתרגמו לו את דברי החפץ חיים הק' נענה השר ואמר שאין צריך כי אפילו שלא הבנתי את לשונו עכ"ז הבנתי מה שאמר לפי שדיבר הוא מלבו הטהור ושפת הלב מובנת ללב השומע בכל לשון שתהיה, ואכן תיכף ביטל השר את הגזירה וליהודים היתה אורה.. וראו כולם איך צדקו דברי הה"ק ר"א דדווקא ע"י שפה לא ברורה דיה על ידה התבטלה הגזירה, אחר"ז נענה מהר"א ששמע את דיבורי הח"ח ומן השמים שמו אז בפיו בעלזער דיבורים און רעבישע דיבורים כמו שמדברים חסידישע רעבע'ס, כי באמת י"ל שהיה הח"ח חסידישער רבי אלא שהאיר זה לעולם הליטאי ובאמת היה קדוש עליון ומצדיקי הדור. **מסופר** שכאשר שהה מהר"א בעיה"ק ירושלים סיפרו שם בהתרגשות שאחד מתלמידי הח"ח עומד להופיע בשערי העיר ובתוך כך שאל אחד הנוכחים את ר"א אם ראה פעם בעצמו את הח"ח הק' נענה מהר"א ואמר שאכן ראהו והוא אוחז זה לזכיה עבורו שזכה לראותו..

ובאמת היה הה"ק מזכי הראות עד שפ"א בזקנותו היה סובל על עיניו ואמנם בסוף ימיו היה כסגי נהור רח"ל אבל לפנ"ז רצו להביא לו דוקטור גדול שיטפל בעיניו הק' והד"ר ביקש ממהר"א שישא עיניו ויעקוב עמהם אחר עוף המעופף בשמים, אז נענה מהר"א ואמר, הנה בצעירותי לא ראיתי כאילו כי לא היה לי זמן לזה ולכן אף עכשיו איני יכול לצמצם המוח והמחשבה לראות זאת, שהרי כ"כ הרבה כוח ויגיעה השקיע בעבודתו הק' אפי' בצעירותו שתמיד היה שקוע בזה עד שלא היה פנאי בידו להביט על מעוף הציפור, וזה יש לנו ללמוד מוסר בפשטות שאם הם היו כ"כ קדושים וגבוהים א"כ אף אנו יש לנו עכ"פ להשתדל להשתפר ברוחניות ולנצל הזמן ג"כ לתורה ועבודה וגמ"ח וירא"ש, להיות מוסיף והולך בהם כסדר תמיד ירחם המרחם ישמור המרחם עלי ועכ"י.

במחיצת אביו הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא זי"ע

לכן הגם שהיה מכוסה מהר"א בתמימות ופשטות עכ"ז היה גדול בחכמה ופקחות כנ"ל וכידוע שסביביו נשערה מאוד בענין זה שהיה אסור לומר באזניו שום רע על שום יהודי ואף על רשעים היה קורא להם בשם צדי"ק, ופ"א אמר לו אחד שיהודים רח"ל מחללים שבת בת"א כי הם תינוקות שנשבו אז נענה הה"ק וא"ל שאצלם הוא עדיין ערב שבת. ופ"א בעריוה"כ היתה אמו הרבנית עסוקה עם הנרות ובתוך כך ניגש אביו הק' רי"ד לחלון וראה שם איזה יהודי ששנה ופירש ר"ל וקרא לעבר הרבנית וכי מה תאמרי עליו, ור"א היה שם ואמר תיכף: יאמין לי אבי מורי שאף הוא רוצה להיות צדיק (**כאן הוסיפו השומעים לכ"ק אד"ש שאביו הק' היה קורא לאלו הפוקרים "מיין אהרל'ס חסידים", ומהר"א עצמו היה קורא אותם די רמב"ם'ס חסידים שפסק דישראל אע"פ שחטא ישראל הוא. והסכים עמהם מרן רבינו שליט"א**) והוסיף ואמר: שאכן מהר"א התבטא על אביו שהיה מלאך ואין לנו שום השגה בזה. ופ"א בחג שמיני עצרת היה מהרי"ד בדביקות גדולה וכשהביאו לפניו האוכל אמר, 'שמי"ע היא להסתכל על האוכל ולא כדי לאוכלו' כי היה אז בדביקות נפלאה ולא היה כ"כ שייך לאכילה ובתוך הדברים הבחין בבנו ר"א שלשמע הדברים התחיל לרעוד בכל גופו אז פנה אליו וא"ל, לא לך התכוונתי ועכ"ז מספרים שאח"כ התבטא רי"ד ואמר שיש לו חרטה שדיבר זה כשבנו ר"א שומע כי ברור לו שמחמת זה ימנע בנו הק' מאכילה יתירה כל ימיו בשמי"ע, כי אמנם העולם היו צריכים לשמוע זה אבל הוא זי"ע לא..

ודרכו של הה"ק מהרי"ד זי"ע היתה לסכך הסוכה בעצמו ואפי' ביני זקנותו שתש כוחו לא רצה לוותר על מנהגו הקדוש הזה והיו תומכים בו ומסייעים על ידו שיוכל בעצמו להניח הסכך, פ"א מאחר שהיו לו בזה כוונות ויחודים גדולים אירע פעם שהבחין בנו ר"א באביו הק' שמתעמק כ"כ במחשבותיו הקדושים בדביקות עילאה כ"כ עד שכמעט תיכף יכלה נשמתו לפרוח מגופו לידבק בחי החיים ית"ש אז חש אליו וליטפו בידו וא"ל טאטע טאטע עד שהתעורר מהרי"ד מדביקותו ועיד"ז נשאר לחיות עדיין בהאי עלמא.

מספרים שפ"א שאל א' את מהר"א והרי כשיבוא משיח יהיה ב"ד הגדול סנהדרין שבלשכת הגזית ושוב ינהגו ד' מיתות ב"ד בפועל א"כ הוא חושש מזה איך יהי' טוב, ענה לו הה"ק באמירה פסקנית ותקיפה '**כשיבוא משיח יהיה גוט פאר אידן**', וממילא אין להכנס לכאלו מחשבות שאתה חושב דהרי אז יהיה טוב מאוד לכל ישראל.

ומרוב אהבת תומ"צ שלו אירע פעם ששכח אחד מהנכנסים לחדרו הק' את עטו, והרגיש בזה הה"ק ושמח שיכול לקיים מצות השבת אבידה ולכן חיזר אחר המאבד וכדרכו בקודש, שהיה מלובש במעטה של פשטות ותמימות שכיסו את פקחותו וחכמתו הגדולים כמו"כ גם כאן שאל את האיש המאבד לסימניו של העט איך היה נראה וכו' ורק אחר"ז השיבו לו ובזה קיים המצוה כפשוטה וכהלכתה להחזירה עפ"י סימנים דייקא הוא ולא זולתו.

עם כ"ק זקה"ק מרן מוהרשנ"נ מלעלוב זיע"א

אומרים שזקה"ק מרנא רבינו **הרשנ"נ מלעלוב** זיע"א אמר עליו שלפי גודל יגיעתו ועבודתו אזי אפי' אם היה נולד בנו של איזה שניידער ג"כ היה מגיע לאלו הדרגות הנוראות וכש"כ שנולד לאביו הק' מהרי"ד מבעלזא זי"ע שהיה קדוש עליון שאין לנו שום השגה.

עם כ"ק זקה"ק מרן מוהרמ"מ מלעלוב זיע"א

גם הזיידע רבי מרן מוהרמ"מ היה דבוק מאוד במהר"א זי"ע מבעלזא והחזיק עצמו כתלמיד וחסיד של מהר"א והיה מתבטא ואומר שהוא זכות גדולה לדור לחזות בכזה צדיק אשר בקרבם.

ואבי הק' **כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א** מספר שבעת שדר מרן הרמ"מ בת"א שררה עניות גדולה בביתו עד שהתהלכו בני הבית רעבים ממש, הביא להם א' מחסידי מרן הרמ"מ ארגז תפוחים שהיה דבר נדיר יקר המציאות בעת ההוא כי היו מקבלים האוכל ע"י תלושי חלוקה דאז, ועכ"ז ציוה מרנא הרמ"מ לשלוח הכל לביתו של הה"ק מבעלזא, אך אז לא יכל אחד מהגבאים להתאפק ואמר למרן דהלא וודאי הבלזער רב לא יאכל מזה כמעט כלום והשאר יאכלו הגבאים, וא"כ מה הם עדיפים על ילדי מרן רבינו מוהרמ"מ, נענה מרן לעומתו ואמר דאפי' אם יאכל מזה הה"ק מבעלזא אפי' משהו כמו חצי תפוח כבר היה הכל כדאי.

מספרים שבפטירת הה"ק מהר"א אחר סתימת הגולל פרץ מרן מוהרמ"מ בבכי ואמר: 'בעלזער רב, על מי נטשתם את הצאן שה פזורה ישראל', והרבה בבכיות רבות, ואכן הוא זיע"א היה אוהבו של ישראל וסניגורן, צדיק אמת וצדיק הדור וזיע"א ועכ"י.

דברי תורה
המשך מעמ' א'

השתוקקות לעלות כל יום ויום במדריגות עבודות הש"י, אבל משרע"ה הוא לא הי' מחזיק עצמו כלל בגדר אנושי שיהי' באפשר להשיג איזה מדריגה בעבודות, ושיהי' לש"י נחת רוח ממנו כלל וכו' עיי"ש שהאריך ברעיון הנשגב, ואם בארז כמשרע"ה נפלה שלהבת הענווה להימנע מלבקש מהשי"ת עבדות ויר"ש, מה יעשו איזובי הקיר לאזור חיל ואומץ לבקש על יר"ש], לזה בא ר"ח ואמר לנו כי המדריגה של יראת שמים אינה בידי שמים, ולא בשמים היא, אלא נתונה היא בידי אדם, וכל אדם יש לו בידו וברשותו אוצר של יראת שמים, וע"מ להשיגו איננו צריך לעלות בבקשתו עד לשמים, אלא יחפש ויבדוק בביתו וברשותו ובודאי ימצאנו כי אתו עמו היא, **ונמשיל** הדבר למי שחייבו אותו להביא לאוצר המלך אלפי דינרי זהב, הרי למי שאין לו הסכום מיד יפול ברוחו, ויהיה אובד עצות בנפשו, כי מהיכן ישיג אפי' מקצת הסכום, ובכך יתייאש ולא יביא אפי' מקצת מן המקצת מרוב יאושו, אך אם חייבו למי שיש לו ברשותו את הסכום הנ"ל, אלא שאינו יודע מקום הימצאו בדיוק, אך יודע גם יודע בבירור שנמצא בביתו הסכום הנ"ל, ודאי כי זה האיש יקום ויאזור מתנו לחפש ולבדוק בחורין וסדקים למצוא את האוצר הגדול, ואינו נופל ברוחו, כי אם מוסיף לחפש בחיפוש אחר חיפוש, כי הרי יודע בבירור כי האוצר נמצא, וא"כ ברור שלבסוף ימצאנו לטוב ויביא את המבוקש למלך בשמחה, כן הדבר הזה לענין יראת שמים שאם האדם יודע שיש לו ובכוחו להשיג יראת שמים, ורק נדרש לזה עבודה של חיפוש ודרישה הרי שיעבוד על זה בשמחה רבה ובתקווה גדולה שימצא בוודאי את מבוקשו.

ועפי"ז י"ל הא דהקדים כאמר ר"ח לקושיא אטו יר"ש מילתא זוטרתא היא, כי רצה להביא המשל של מי שמבקשים ממנו כלי גדול ויש לו דומה עליו ככלי קטן, לכן הביא קודם מאמר ר"ח הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, לומר לך שיראת שמים אפי' שהוא כלי גדול הינו בידי אדם וברשותו ובהישג ידו, ולכן אף שהוא ככלי גדול כיון שיש לו דומה ככלי קטן, ולכן אמר כי אם ליראה, שמילתא זוטרתא היא.

והא דאמר לגבי משה מילתא זוטרתא היא, והלא לפי מה שאמרנו יוצא שאצל כל אדם מילתא זוטרתא היא, ועוד הקשו המפרשים דהלא דברי משה היה לכלל ישראל, ואם אצל משה מילתא זוטרתא היא, לא כן אצל כלל ישראל, וחוזרת הקושיא מדוע אמר לישראל כי אם ליראה, אטו אצלם יראה מילתא זוטרתא היא, וי"ל שהאמת כן היא שאצל כל אדם יראה מילתא זוטרתא היא, ובכל אדם יש חלק של יראת שמים במידה גדושה לצורך שלימות נשמתו שיתעלה בה כדבעי, וכל עבודתו של האדם היא רק לדרוש ולחפש את זה וכמ"ש, אלא שמשה ברוב ענוותנותו העניו מכל אדם, סבר לעצמו כי אצלו חלק היראת שמים שנמצא בו היא חלק מעט מזעיר לפי שפלותו וגריעותו, כי החלק היא לגדול לפי גדלו וקטן לפי קטנו, ולכן חלקו מעט מזעיר, והחיפוש והדרישה לחלק הקטן הזה קשה יותר ממי שחלקו גדול כמובן, ולכן בדבר לכלל ישראל שגדולים ממנו בעיניו, אמר להם **מה ד' א' שואל מעמך כי אם ליראה**, כי אצלם היראה מילתא זוטרתא, כי לפי גודל מעלתם יש להם חלק גדול של יראת שמים בדיבום וברשותם והעבודה היא רק לחפש אחריה, ודמה לכלי גדול שיש להם.

המשך בעמ' ד'

בעניני נישואין (ב)

לרגל שמחת נישואי החתן הדגול המופלג בתוי"ש
רבי דוד יצחק יעקב בידרמן
בהגה"צ מורינו רבי נחמן שליט"א

בענין שמחת צדיקים מספה"ק ומפי ספרים וסופרים

שמחת הצדיק מוסיף כח למעלה
קול רנה וישועה (**תהלים קיח, טו**) פי' כאשר מרננים הצדיקים באהליהם אז הם מוסיפים כח וגבורה למעלה עד כי ימין ה' עושה חיל. (**גבורות ה' פרק ס"ד**)

מעורר רחמים
כתבנו מזה פעמים הרבה שהצדיק הוא מעורר רחמים תמיד, ע"י תורתו הק' שעוסק בה לשמה, וע"י מצותיו ית"ש, וע"י השבחים והשירות שמרנן ומשבח להבורא ב"ה יתעלה, שאתערותא דלתתא הוא אתערותא דלעילא. (**נועם אלימלך, פ' ראה**)

מכניע כל הרע
וכן הוא בפרט אצל צדיקי הדור יש עתים לפי המקום והזמן שצריך להשתמש בניגון לבד בלא בחי' דיבור, וע"ז הם מכניעים לכל השונאים וכל הרע. (**אהבת שלום, פ' בשלח**)

שמחת הדור כולו
שמעתי ממורי ז"ל בשם **מרן הבעש"ט הק'** כשראשי הדור הם בשמחה, הוא מעורר שמחה לכל העולם. (**דברת שלמה**)

כשתבוא שמחה או טובה לצדיק מצוה לשמוח. (**ספר חסידים**)

סגולה ליראת שמים
קבלה בידי חסידים ואנשי מעשה לנסוע לצדיקים בית שמחתם, שמשם יגיעו ליראת שמים בוודאי. (**רמתיים צופים**)

נברא מלאך קדוש
רננו צדיקים בה' (**תהלים לג, א**) דהיינו שירננו וישבחו הצדיקים להש"י. ולמה אמרתי דוקא צדיקים ולא שאר בני אדם, לזה אמר "בה'", היינו כשהצדיקים מרננים להשי"ת הם דבקים בהשי"ת ואין להם מחשבה זרה, וכשהם מדברים ומרננים להשי"ת במחשבה ובדיבור, אז מכל דיבור ודיבור נברא מלאך קדוש, מהדיבור נברא כלי של המלאך, ומהחשבה נברא פנימיות של המלאך. (**רב ייבי - חידושי תהלים**)

מעורר שמחה למעלה
כשהצדיק רוצה לעורר רחמים ושפע לעולם, צריך לעורר מתחילה חדוה ושמחה להבורא ב"ה, וכיון שיש שמחה להצדיק, עי"ז הוא מעורר שמחה למעלה". (**נועם אלימלך - בהעלותך**)

השתתפות האבות מכל הדורות
ועתה השבעה לי וגו', לי ולניני ולנכדי (**בראשית כא, כג**) פירש"י עד כאן רחמי האב על הבן. **הרה"ק ר' איציק'ל מפשעווארסק** זי"ע אמר, שעד שלשה דורות בודאי שהאבות באים להשתתף בשמחת בניהם, כדכתיב לי ולניני ולנכדי,
ויותר מזה תלוי בכל אחד לפי זכותו עכ"ד. ובשם תלמידי **מרן הבעש"ט** הק' איתא דכשצדיקי הדור הם בעלי שמחה באים האבות מכל הדורות להשתתף בשמחתם עכ"ד.

האבות באים מגן עדן כמו בקריעת ים סוף
אמרו חז"ל (**סוטה ב.**) קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף,
ופירש אא"ז **הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז**, ש"קשה" מלשון היקש, והיינו שנישואין דומה לקריעת ים סוף עכד"ק, ונראה לפרש על פי מה שכתוב **בזוהר הק'** (**פנחס דף ריט:**) שהאבות מגן עדן באים לשמחות בניהם עיי"ש, וכדבר הזה מצינו בקריעת ים סוף, כדאיתא בתרגום וברש"י על פסוק (**תהלים עח, יב**) נגד אבותם עשה פלא. שאברהם יצחק ויעקב באו על הים, והראם הקב"ה האיך הוא גואל את בניהם עכ"ד, ולפי זה אתי שפיר ההיקש מקריעת ים סוף לזווג, דכמו שבקריעת ים סוף באו האבות הק', כן בכל שמחת נישואין באים האבות מגן עדן. (**דברי נפתלי, ח"ב**)

שהכל ברא לכבודו - להאבות הבאים מגן עדן
איתא בגמרא (**תענית ח.**) דהברכה הראשונה משבע ברכות היא "שהכל ברא לכבודו", ופירש"י ז"ל שהכל ברא לכבודו אינה מן הסדר אלא לאסיפת העם הנאספים שם לגמול חסד עכ"ל,
ופירש **הרה"ק מהרי"ד מבעלזא** זי"ע דברכה זו תיקנו לכבוד האבות הק' הבאים מגן עדן להשתתף בשמחת בניהם כדאיתא בזוהר הק' (**פנחס דף ריט:**), וזהו שכתב רש"י לאסיפת העם "הנאספים", מלשון (**במדבר כ, כד**) יאסף אהרן אל עמיו. דהיינו הצדיקים שנאספו מן העולם ובאים להשתתף בשמחה, לכבודם נתקנה הברכה עכדה"ק, והוסיף על זה בנו **הרה"ק מהר"א מבעלזא** זי"ע:
דבזה יובנו דברי התוס' (**תענית ז:**) בהא דילפינן ברכת חתנים בעשרה מהפסוק (**תהלים סח, כז**) במקהלות ברכו אלוקים, וכתבו התוס' בד"ה במקהלות וז"ל: אע"ג דמקהלות תרי קהלות משמע, אין סברא לחלק בין עשרה לעשרים לענין שום מילתא, ו"מקהלות דעלמא בעי למימר" עכ"ל, ופירש הוא ז"ל דכוונת התוס' "ומקהלות דעלמא", היינו האבות הק' הבאים מעלמא דקשוט. (**בשם הרה"ק מבעלזא זי"ע**)

העולם שלמו עלה גדול משלמטה
בהחתונה הגדולה של נכד **הרה"ק מאפטא** זי"ע שהתקיימה בעיר אוסטילא, (**מפורסם בשם ה"אוסטילא חתונה"**), השתתפו כידוע קהל אלפים, ואז התבטא הרה"ק מאפטא זי"ע: דער עולם פון אובן איז אסאך גרעסער ווי דער עולם פון אונטען, [העולם שבאו מלמעלה הם הרבה יותר מהעולם שלמטה], והוסיף: נישט נאר באיכות, פון דעם רעד איך גאר נישט, נאר איך מיין טאקע בכמות, עכל"ק. (**מעינות השמחה**)

אברהם אבינו ע"ה ושרה אמנו ע"ה משתתפים בשמחת בני ישראל
ושמחת לפני ה' אלקיך (**דברים טז, יא**). אמר **הרה"ק ר' שלום מבעלזא** זי"ע, "ושמחת" בגימטריא תשנ"ד, כמנין "אברהם שרה", והרמז הוא שבשמחת בני ישראל מתעוררות קדושת אברהם ושרה, ובאים להשתתף בשמחתם ולהמשיך להם השפעות וכל טוב. (**מדבר קדש**)

בטוב צדיקים תעלוץ קריה
נפתחים ארובות השמים ומוריקים שפע מדעת עליון
...ובאמת הוא סוד גדול מה שנוסעים העולם היראים ושלמים על שמחה שעושה הצדיק, והוא כשהצדיק בשמחה נמשך משמים שפע ברכה והצלחה על כל העולם, וביותר להקרובים אליו בצוותא חדא, ואע"ג דאינהו לא חזי, מזלייהו חזי (**סנהדרין צד, א**) ונפתחו ארובות השמים להריק עליהם שפע קדושה להאיר עיניהם מדעת עליון. (**בית יעקב - בראשית**)

ליקוטי דברי אלוקים חיים משמחי לב והנהגות
על ענני שמחה ונישואין (ב)
מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בזכות שמחת חתן וכלה זוכים לקבה"ת
מובא בגמ' (**פרק קמא דברכות**) שבזכות שמחת חתן כלה יכולים לזכות לקבלת התורה וקיום התומ"צ והתמדת התורה והכל מתוך שמחה של מצוה, ושמחת חתן וכלה יש בה ענין וכוח מיוחד לדברים אלו,
וכבר דיברנו מזה איך הכל מדוקדק למה דווקא זוכה לתורה ומה טעם הדבר, כי מובא שכביכול אידישע קינדער וכן התוה"ק קרויים כלה כמש"כ "כנסת ישראל כלה קרואה בנעימה" וכן התורה ניתנה למשה רבינו ככלה לחתן, וממילא התורה נקראת כלה וישראל שקרויים כלה לומדים בה,
וע"י שלומדים אותה זוכים לשמחת חתן וכלה כביכול וע"ז זוכים לקבה"ת שהוא גם ענין של שמחת חתן וכלה כמו שמזמרים בחג השבועות "תואר כלה מאוד נתעלה".
שמחת חתן וכלה וכל הענין הגדול שבזה הפשט הוא שהכל מכוון לדברים עליונים שאין לנו שום השגה וכל מנהגי ישראל שעושים שם, כולם יסודתן בהררי קודש וחתן וכלה שבעוה"ז מכוון ומרומז על חתן וכלה שבעוה"ב למעלה,
ואם יהודים משמחים כאן בעולם אזי שמחים שם למעלה, וממילא יש לנו להתבונן שאם ח"ו השלעכטע גויים עושים צרות אזי השכינה הק' סובלת רח"ל וא"כ הרי מדה טובה מרובה וממילא כשיש להם לחתן ולכלה ולשמחים עמהם שמחה ולכל ישראל, אז השכינה הק' שמחה ג"כ כביכול ומשמחת את עצמה בשמחתן של ישראל שהוא בחי' מאמע שהולכת עמנו כמ"ש "עמו אנכי בצרה" וכ"ש בעידן שמחה,
וממילא שהשי"ת יבנה את ביהמ"ק בקרוב ממילא המאמע תלווה אותנו,
וכן עכשיו אם אנו בשמחה ומשמחים אנו כביכול את השכינה,
וממילא חתן וכלה שאנו זוכים לשמחם עכשיו שיש בזה כל העניינים הנ"ל של שמחת חתן וכלה והוא גדול כ"כ שהוא גורם א געולדיגע שמחה למעלה שמחת דודים למעלה,
ממילא הוא גדול מאוד והוא מעורר את השמחה למעלה וכדי לשבר את האוזן שכביכול באמת אנו זוכים לשמח קודשא בריך הוא ושכינתי', יכולים לפעול שיהיה שמחה בשלימות וגאולה שלימה ושמחה שלימה בשלימות ובנין ביהמ"ק ושמחת השכינה.
(**נאמר בסעודת שמחת שבע ברכות לחתן הרה"ג רבי משה מרדכי שליט"א בן הגה"צ רבי נחמן שליט"א - ב"ב**)

שמחת חתן וכלה משפיעה השפעות בשמים
אפשר ויכולים לדבר רבות על שמחת חתן וכלה בפרט בזמן החופה זה זמן גדול מאוד בשמיא לעילא, והוא גלוי וידוע לכל אז שמחה ברענגט השפעות טובות, און די אייבישטער זאל העלפען אז מיר אלע זאלן געפוילט אלעס גוט. (**דברים קצרים שנאמרו השבוע אור לט"ו באב תשע"א לאחר החופה של החתן הרב דוד יצחק יעקב שליט"א בהגה"צ רבי נחמן שליט"א-נתניה**)

*

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: "הכרתי איש חסיד בירושלים של מעלה, רבי אברהם מייעש זצ"ל, אשר כל ימיו היה נוהג להסתגר ארבעים יום קודם ראש השנה, כך נהג גם בצעירותו לפני נישואיו,
וכשבא ברית האירוסין העמיד תנאי השידוכין בזה שיוכל להמשיך לקיים בנוהגו זה". מתוך שיחה בקידושא רבה, שבת התאחדות – שבת עליה, אלול תשס"ה.

*

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א: "הרבי זיע"א [**מרן מוהרמ"ם**] אמר לחתן אחד בעת שהוסב על שולחנו לסעודת שבע ברכות בזה הלשון: "אַ חתן, נייע מלבושים, מען דארף אכטונג געבן אויף די נייע קליידער, אַ חתן באקומט נייע מלבושים [- **חתן מקבל מלבושים חדשים צריך ליזהר עליהם, עכל"ק**].

הילולא דצדיקיא

יום שב"ק כ' אב
– רבי אליעזר מאזיפעלע ב"ר יהודה צבי ברנדוויין מסטרעטין (**תרפ"ה**)
רבי שמואל אב"ד לבוב ב"ר חיים (**ע"ב**)
רבי אהרן טווערסקי ב"ר דוד מסקוירא חתן ר"י מבוהוש (**תרע"ט**)
רבי שלום יוסף ממעלינעצא ב"ר נחום בער פרידמן מסדיגורא (**תרפ"ז**)
רבי לוי יצחק שניאורסון מיעקטרינסלוב ב"ר ברוך שניאור מחב"ד (**תש"ד**)

יום א' כ"א אב
– רבי אלכסנדר סנדר ב"ר יצחק אייזיק מקומארנא תל' החזוה הק' ואבי רבי יצחק אייזיק בעל היכל הברכה (**תקע"ח**)
רבי יוסף משה שטיינהארט אב"ד פיורדא ב"ר מנחם (**תקל"ו**)
רבי דוד האגר מזאבלטוב בעל "צמח דוד" ב"ר מ"מ מקוסוב חתן רמ"ל מסאסוב (**תר"ח**)
רבי אריה לייבוש הכהן ראבינאוויטש ב"ר שלמה מראדומסק (**תר"ג**)
רבי זאב וואלף גאלדבערגער אב"ד באניהאד (**תרפ"ח**)
רבי חיים הלוי סאלאווייציק ב"ר יוסף דוב מבריסק (**תרע"ח**)
רבי אהרן רוקח מבעלזא ב"ר ישכר דב מבעלזא (**תשי"ז**)

יום ב' כ"ב אב
– רבי מאיר הגדול ב"ר יעקב מפרטישלאן (**תקל"ג**)
רבי מרדכי ב' המרדכי ב"ר הלל וכל משפ' הי"ד (**הי"אא"ח**)
רבי ברוך שפירא מטשיזיבא ב"ר יוסף תל' הגדעקע"א ורש"ב מפשיסחא, רבי יוסף מטורטשין והחי' הרי"ם ור"י מנעשכיז (**תרל"ז**)
רבי יעקב דוד פרידמן מפאשקאן ב"ר דוד יהודה לייב (**תשט"ו**)

יום ג' כ"ג אב
– רבי יעקב ישראל מסטייפלא –הסטייפלר- ב' קהילות יעקב, ברכת פרץ, חיי עולם,
קריינא דאגרתא ב"ר חיים פרץ קנייבסקי (**תשמ"ה**)
רבי בנימין אהרן מפודהייץ ב' משאת בנימין (**ש"ע**)
רבי ישראל חריף ר"מ דק"ק לובלין (**ש"צ**)
רבי דוב בעריש גוטליב משינאווא – יד הקטנה (**תקע"ו**)
רבי צבי הירש הלוי הורוויץ בן החוזה הק' רבי יעקב יצחק תל' אביו ואהבת שלום מקוסוב, בזוו"ר חתן רבי אריה לייב מוואלטשיסק מתלמידי המגיד ממעזריטש, ובזיוו"ש חתן רבי נטע מחעלפה (**תקצ"א**)
רבי יצחק אשכנזי אב"ד לבוב טהרות הקודש על זבחים (**תרל"ג**)
רבי דוב בעריש מפשדבורז ב"ר צבי הירש ווייגבערג חתן רבי ישעי' מפשעדבורז (**תרל"ג**)
– רבי אפרים זלמן אב"ד בראד ב"ר מנחם מאניש מרגליות - שו"ת בית\יד\ראש\מטה\שערי אפרים, טיב גיטין (**תקפ"ח**)

יום ד' כ"ד אב
רבי יהודה לייב ב"ר שלמה בעל מגיני שלמה (**תכ"ד**) רבי אהרן מטרבלי ב"ר יצחק – מחנה אהרן (**תק"א**)
רבי נתן נטע ב"ר יהונתן אייבשיץ (**תקמ"ט**) רבי משה וואהל אב"ד בק"ק מאד (**תקנ"ט**)
רבי אברהם אב"ד לאקענבאך ב"ר שלום חריף אולמאן- בית אברהם (**תר"מ**)
רבי יעקב יוסף רובין ב"ר מנחם מענדל מגלאגוב (**תרל"ג**)
רבי שלום הילפרין ב"ר דוד מוואסלוי חתן רבי יצחק מבוהוש (**תרצ"ט**)
– רבי יששכר דב ב"ר ארי' יהודה ליבוש מזלוטשוב ב' מבשר צדק ובת עיני תל' המגיד ורי"מ מזלאטשוב (**תקנ"ה**)

יום ה' כ"ה אב
רבי מנחם מענדל ר' אביגדור"ס מקראקא (**אשרי תיקון לשופת העולם ה היתה עיסקא**) (**שנ"ט**)
רבי אברהם חיים הורוויץ מלינסק ב"ר נפתלי צבי מרופשין (**תקצ"א**)
רבי אליעזר אינגערלייב ב"ר יוסף מראדווי ל (**תרנ"ג**) במגילת יוחסין בס' מים רבים כ' דזה ב- (**תרנ"ח**)
– רבי שלמה חיים פרידמאן ב"ר ישראל מסדיגורא ב' חיי שלמה (**תשל"ב**)

יום ו' כ"ו אב
רבי יואל טייטלבוים מסאטמאר ב' דברי יואל ויואל משה על הגאולה ועל התמורה ב"ר חנני' יו"ט ליפא (**תשל"ט**) רבי יעקב שלום סופר ב"ר פישל מפרעשבורג ומו"צ בטאפאלטשאן תל' החת"ם (**תרי"א**)
רבי נח נפתלי מקאברין ב"ר ישראל יעקב – ברכות לעד (**תרנ"ט**)
רבי מרדכי מבילודדקא ב"ר ברוך קצנלבויגן מקוסטנטין (**תרנ"ג**)

דברי תורה
המשך מעמ' ב'

ואיתא (**שבת דף לא.**) אמר רבה בר רב הוא כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצונות לא מסרו לו. בהי עייל מכריח רבי יצאי חבל על דלית ליה דרתא, ותרעא לדרתא עבידי, ע"כ. הנה רבה בר"ה קורא ליראת שמים מפתחות חיצוניות הרי שיראת שמים הם השערים החיצוניים, [**וכבר עמדו בזה שהמימרות סתרי אהדדי דלרבה בר"ה יראת שמים הם שערים החיצוניים ולרבי יצאי שקרא ליראת שמים דרתא שהוא הדירה הפנימית, עי' בחת"ס שם, ובמאור ושמש ויקהל ד"ה ונראה להשוות, וברמזי שבועות ד"ה ונראה לי, ובדברי סופרים לר"צ הכהן אות י"ג**].

וי"ל בזה עפ"י מאמר **מהגאון רי"ל דיסקין** זצ"ל עה"פ (**איכה ב' ט'**) טבעו בארץ שעריה, דהביהמ"ק השלישי ירד מן השמים בלי השערים, והשערים שטבעו בארץ ייצאו משם, ואנו נתקין ונרכיב אותן השערים לביהמ"ק השלישי, ובכך יתחשב כאילו אנו בנינו אותו, עפי"מ דקיי"ל בנכסי הגר שמת, שנכסיו הפקר והכל יכולים לזכות בהם, ומי שקבע שערים בבנין זכה בה ע"י חזקה זו של קביעת השערים, הרי לך שהקובע השערים נחשב שלו, ה"ה בביהמ"ק השלישי ע"י קביעת השערים על ידי ישראל נחשב כאילו בנאו אותו, ע"כ ודפח"ח. ולפי"ז יראת שמים שנקרא השערים החיצוניים מי שיש לו יראת שמים ועובד השי"ת בתורה ומצוות עם יראת שמים, הרי שע"י היראת שמים שהיא שלו וברשותו, נחשב כל עבודתו בתורה ומצוות כדילה ומוחזקים ברשותו כראוי, כי הלא הוא קבע להם השערים.

ובזה יש לבאר הכתוב "ולך ד' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו" (**תהילים סב**), ופירשו בסה"ק הכוונה שבאמת כל מעשה האדם בעבודת ד' בתורה ומצוות אינו ע"י כוחו ועוצם ידו של האדם, אלא הכל בכל מכל הוא מכח עזר השי"ת, הוא הנותן לו כח לעשות חיל בתורה ומצוות, וא"כ אין מקום שיקבל האדם שכר וגמול טוב על עבודתו, וכן איתא (**ויקרא רבה אמור מ' ב**) רוה"ק אומרת מי הקדימני ואשלם, מי קלס לפני עד שלא נתתי לו נשמה, מי מלל לשמי עד שלא נתתי לו בן זכר, מי עשה לי מעקה עד שלא נתתי לו גג, מי עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית, מי עשה לי סוכה עד שלא נתתי לו מקום, מי עשה לי לולב עד שלא נתתי לו דמים, מי עשה לי ציצית עד שלא נתתי לו טלית, מי הפריש לפני פאה עד שלא נתתי לו שדה, מי הפריש לי תרומה עד שלא נתתי לו גורן, מי הפריש לפני חלה עד שלא נתתי לו עיסה, מי הפריש לפני קרבן עד שלא נתתי לו בהמה, הה"ד שור או כשב או עז, ע"כ.

אלא שמחסדיו של הקב"ה מחשיב להאדם כאילו שהוא עשה את כל זה, ומשלם לו שכר על זה, וזהו ולך ד' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, בכ"ף הדמיון, כאילו שהוא עשאו, אף שבאמת לא עשה כלום, **ובערבי נחל** (**בראשית ויצא דרוש ג**) כתב, ותתכן כי אם יבא האדם לשלם גמול לה' על טובותיו, הוא דבר שאי אפשר, כי מה גמול ישיב לו עם מעשה העבודה שיעבדהו הלא אין טובה לאדם יותר מהעבודה, וה' ית"ש אין צריך לזה, אם כן כל הגמול שיראה האדם לחשיב לה' הכל הוא גמול מה' אליו, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (**תהלים קטז**) מה אשיב לה' כי הלא כל הדברים הם תגמולוהי עלי לא גמולי אליו וכו', ועי' **בקדושת לוי** (**בשלח**) עה"פ עזי וזמרת קה ויהי לי לישועה,

וכן **בחת"ס** עה"פ הנ"ל, ולדרכינו הנ"ל ש"ל שע"י היראת שמים שאופפת את מעשה התורה והמצוות שעשה, והיא השער לכל הבנין שבנה בעשיית המצוות והיראת שמים, וע"ז הרי הרי הם שלו וברשותו ונחשב כל התורה והמצוות כאילו הוא עשהו.

ובזה יש לפרש הכתוב (**משלי**) אשה יראת ד' היא תתהלל, תנו לה מפרי ידיה ויהללוה בשערים מעשיה, שמכיון שיש בו יראת שמים, לכן תנו לה מפרי ידיה, שיקבל שכר על המצות שעשה, שהלא ויהללוה בשערים מעשיה, שע"י היראת שמים שהם השערים לתורה ומצוות ראוי שיקבל שכר על המצוות, שע"י השערים נחשב לו כאילו עשה את הכל.

ולזאת לא נתעטר אברהם אבינו ע"ה לאחר מעשה העקידה כי אם בתואר כי ירא אלקים אתה ולא בשום תואר אחר, כי דדא ביה כולא ביה, והיראת אלקים היא המאשרת ומחזקת את מעשה האדם בתורה ומצוות. (**עקב תש"ע**)

תורת אמת
פנינים יקרים על הפרשה

והיה עקב תשמעון וגו' ושמר ה' אלקיך לך וגו' אשר נשבע לאבותיך (ז, יב)

ידוע מספרים הקדושים אשר עקב מוסב על תקופת עקבתא דמשיחא, והנה זה אשר בני ישראל ממשיכים בקיום תורה ומצוות בקפידא לאחר תקופה ארוכה של אלפי שנים עם נסיונות מרים וקשים עד מאוד 'ובכל זאת שמך לא שכחנו', ואנו דבקים בהשי"ת להיפך ממה שחשבו אויבינו ערו ערו עד היסוד בה כמו שקרה עם הרבה אומות העולם שאין כבר זכר למו, אולם בנגוד לכל זה ושלא כדרך הטבע, קיימת ההבטחה של הקב"ה זאת בריתי וגו' לא ימושו מפיך וגו' ובגלל ההבטחה הזאת קיים עם ישראל עד היום הזה בדבקותם בקוב"ה,

וזה שאמר **והיה עקב תשמעון** העובדה שבעקבתא דמשיחא יהיו עוד בני ישראל בבחינת ושמרתם ועשיתם אותם זה אינו לפי הטבע אלא משום **ושמר ה' אלקיך לך** את ברית של לא ימושו, פי' בגלל הבטחה זו לאבותינו קיים הדבקות בהשי"ת גם בתקופת עקב, והנה ידוע מחז"ל **והיה** לשון שמחה אם גם בתקופה זו ושמרתם ועשיתם אותם זה שמחה שזה מראה על קיום ההבטחה של ואני זאת בריתי לא ימושו וגו'. (**ישועת ישכר**)

והיה עקב תשמעון (שם)

אפשר לרמז על פי המובא בשם **הרה"ק רבי ר' זושא זלל"ה** יתייצב על דרך לא טוב (**תהלים לו ה**), אם עומד על רגליו בלי נטילת ידים שחרית, אזי הוא נותן שיעור קומה לרוח הטומאה השורה עליו ח"ו, ויוכל לצמוח מזה ח"ו שרע לא ימאס כל היום, וממילא ידיעת ההפכים שזה, ומדה טובה מרובה שאם יזהר בזה בוודאי הוא סגולה להיפך, שישמור כל מצות ה'. וזהו **והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה**, היינו שיזהר בהצג רגלו על הארץ שיהיה על פי דברי חז"ל אחר נטילת ידים, אזי ממילא **ושמרתם ועשית אותם**. (**יגל יעקב**)

ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם (ח, ט)

נראה לפרש עפ"י דברי חז"ל (**יבמות סג :**) כל העוסק בבנין מתמסכן, וזה שכתוב כאן **שלא במסכנות תאכל בה לחם**, אף שבתים טובים תבנה וישבת מכל מקום כיון **שאבניה ברזל ומהרריה תחצוב נחושת** לא תהיה מסכן. (**דברי שאול**)

ואמרת בלבבך כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה (ח, יז)

נראה לפרש הכוונה שאומר שאינו עושה כמו אלו האנשים אשר ידם פתוחה תמיד ליתן צדקה, לכן אינם יכולים להיות עשירים, רק **עוצם ידו** ע"ד הכתוב (**ישעיה לג**) עוצם עיניו מראות ברע ר"ל שהיה סוגר את ידו מליתן מהונו לאחרים, זה **עשה לו את החיל**, שיש לו ממון הרבה לא האמר כן רק **וזכרת את ה' וגו'** (**זכרון ישראל בשם גודל גדליהו ראה כן כדבר הזה מובא בספר אור אלימלך מהרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע**)

ובתבערה ובמסה ובקברות התאוה מקציפים הייתם את ה' (ט, כב)

יש לרמז **ובתבערה** על ידי התלהבות להבורא ית"ש, **ובמסה** ע"י שעומד בנסיונות מהבורא ית"ש, **ובקברות התאוה** דהיינו שקוברים את התאוה ופורשים מהבלי עולם, אזי **מקציפים הייתם** ר"ל שברתם את המקציפים, דהיינו האומות והקליפות והסט"א (**ויתפרש הייתם מלשון נהייתי ונהליתי (דניאל ח' כ"ז)** שהוא לשון שבירה) **את ה'** ר"ל הכל הוא מהשי"ת ובעזרתו, כי לולא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו כמו שאמרו רז"ל (**סוכה נב:**). (**אגרא דפרקא**)

ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה את אלוקיך וגו' (י, יב)

נראה לפרש כוונת הכתוב עפ"י דברי חז"ל (**ויקרא רבה כו, ב**) שאדם לא יוכל לומר שהקדים טוב להקב"ה, שהרי הקב"ה הקדימו שהרי אין אדם המקיים מצוה מילה בטרם נתן לו הקב"ה בן, ואין אדם עושה ציצית אלא לאחר שהקב"ה נותן לו בגדו, וכן בכל המצוות, משא"כ גבי יראת שמים שאותה הקב"ה מסר ביד האדם בלי שהקדים לתת לו כלום,

וזה מרמז הכתוב **מה ה' אלקיך שואל מעמך** כלומר באיזו מצוה הקב"ה יהיה השואל ואתה המשאיל שהאדם הקדימו, אין מצוה כזאת **כי אם ליראה** וגו' דהיינו מצוות יראת שמים שהאדם מקדימו. (**צל"ח ברכות לג**)

וסרתם ועבדתם אלהים אחרים (יא, טז)

פירוש **וסרתם** תיכף כשסר האדם מדביקות מחשבתו בהשם יתברך **ועבדתם אלהים אחרים** אז עובד אלהים אחרים נחשב חלילה,

כי עיקר הדעת לידע שכל כוחותיו וחיותו הוא הבורא ברוך הוא שהוא תקיף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם והוא יתברך מנענע כל הכוחות שלו ותיכף כשסר מדעת זה עובד אלהים אחרים כוחות אחרים זולת הבורא ברוך הוא,

שאין לו דעת זה שכל הכוחות שלו הוא מהבורא ברוך הוא. (**מאור עינים בשם מרן הבעש"ט הק' זיע"א**)

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

לזכר עולם יהיה צדיק
המנורה הטהורה, צדיק יסוד עולם,
רשכבה"ג, סניגורן של ישראל
כ"ק הרה"ק רבי אהרן זי"ע בהרה"ק
רבי ישכר דב רוקח מבעלזא זי"ע.
נודב לכבוד יומא דהילולא על ידי
ידידינו היקר והנעלה, אשר אף זכה
לשמש את מרן אדמו"ר הקוה"ט, ה"ה
הרה"ח ר' יקיר לנעגס שליט"א –
ת"א. זכותם הק' והגדולה תגן עליו ועל
כל משפ' בכל מילי דמיטב.

ברכת מזלא טבא מעומקא דליבא
למעלת ידידינו היקר והמפואר, על כל מכיריו אהוב וחביב, עומד תמיד הכן לימינינו, מיקירי וחשובי אנ"ש, לבו ער וחם לכל דבר שבקדשה, כלי מחזיק ברכה, מופלג בכל מידה ומעלה, שבחו מי ימלל במילה, דבוק ומקושר בכל לב לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, וכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א, ה"ה
הנה"ח ר' **אהרן פריד** הי"ו - באראַ פארק - ארה"ב
והברכה אחת היא לחותנו ידידינו היקר והנעלה אין גומרין עליו ההלל
הנה"ח ר' **משה ארי' טרעביטש** הי"ו
לרגל שמחת אירוסי הנכדה - הבת עב"ג בשעטומ"צ. יה"ד שיזכה לנחת מהם ומכל יוצ"ח, והזיווג יעלה יפה יפה, ואך טוב וחסד יהיו מנת חלקו כל הימים אכי"ר.

ברכת מז"ט
בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את רחשי הכנה והעמוקה להאי גברא רבא פה מפיק מרגליות, מזורינו הגה"צ **רבי נחמן בידרמן** שליט"א
לרגל שמחת נישואי הבן המופלג בתוי"ש ופאר המידות, צנמ"ס
רבי דוד יצחק יעקב שליט"א בשעטומ"צ.
מברך – **שלמה זלמן הורוביץ**
ומשפ' שיחיו - באראַ פארק – ארה"ב

ברכת מז"ט
בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את רחשי לבבי הכנה והעמוקה להאי גברא רבא פה מפיק מרגליות, מזורינו הגה"צ **רבי נחמן בידרמן** שליט"א
לרגל שמחת נישואי הבן המופלג בתורה ויראת שמים, ופאר המידות, צנמ"ס
רבי דוד יצחק יעקב שליט"א בשעטומ"צ.
===
כעתירת ידידים
-מ.ה. ג. ומשפ'

ברכת מז"ט
בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את רחשי לבבי הכנה והעמוקה להאי גברא רבא פה מפיק מרגליות, מזורינו הגה"צ **רבי נחמן בידרמן** שליט"א
לרגל שמחת נישואי הבן המופלג בתוי"ש ופאר המידות, צנמ"ס
רבי דוד יצחק יעקב שליט"א בשעטומ"צ.
===
מברך **מנדל שלעפריג**
ומשפ' - באראַ פארק – ארה"ב

ברכת מז"ט
בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את רחשי לבבי הכנה והעמוקה להאי גברא רבא פה מפיק מרגליות, מזורינו הגה"צ **רבי נחמן בידרמן** שליט"א
לרגל שמחת נישואי הבן המופלג בתוי"ש ופאר המידות, צנמ"ס
רבי דוד יצחק יעקב שליט"א בשעטומ"צ.
===
מברך **אברהם יוסף קויפמאן** ומשפ' - באראַ פארק – ארה"ב

ברכת מז"ט
בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את רחשי לבבי הכנה והעמוקה להאי גברא רבא פה מפיק מרגליות, מזורינו הגה"צ **רבי נחמן בידרמן** שליט"א
לרגל שמחת נישואי הבן המופלג בתוי"ש ופאר המידות, צנמ"ס
רבי דוד יצחק יעקב שליט"א בשעטומ"צ.
מברך – **סנדר מארקאוויטש** ומשפ' - לייקוועד –ארה"ב

ברכת מז"ט
בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את רחשי לבבי הכנה והעמוקה להאי גברא רבא פה מפיק מרגליות, מזורינו הגה"צ **רבי נחמן בידרמן** שליט"א
לרגל שמחת נישואי ידידי ודעיי היקר הבן המופלג בתוי"ש ופאר המידות, צנמ"ס
רבי דוד יצחק יעקב שליט"א בשעטומ"צ.
מברך – **אלי' גוטה** - פלעטבוש – ארה"ב

ברכת מז"ט
בהדרת כבוד וברוב הערצה אביע את רחשי לבבי הכנה והעמוקה להאי גברא רבא פה מפיק מרגליות, מזורינו הגה"צ **רבי נחמן בידרמן** שליט"א
לרגל שמחת נישואי הבן המופלג בתוי"ש ופאר המידות, צנמ"ס
רבי דוד יצחק יעקב שליט"א בשעטומ"צ.
מברך **ח. מ. גייזר**

ברכת מזל טוב
הננו לברך להוד מעלת ידידינו היקר והנעלה, אוצר כלי חמדה, דבוק בלו"נ למרן רבינו שליט"א, האברך המסולא בפז, אוצר של יד"ש, כרכא דכולה ביה, צנמ"ס בנש"ק מגאו"ת הרה"ג ר' **חיים הגר** שליט"א בן כ"ק אדמו"ר מאנטיניא לרגל שמחת הולדת הבן בשעטומ"צ.

מזל טוב
למעלת האי גברא רבא המשפיע החשוב הגה"צ ר' **נחמן** שליט"א לרגל השמחה הגדולה
מברך . **ח. מ. גייזר**

נודב ע"י ידי דינו
הר"ר חיים בנדיקט הי"ו
לרגל השמחה השרוי'
בחצה"ק לעלוב-
רחמסטריווקא

זקוני ה' יחליפו כוח
גליון הבא אי"ה
ייצא בעוד שבועיים
לקראת שבת
פרשת שופטים אי"ה

התפילות ועריכת השולחנות
של כ"ק מרן אדמו"ר
שליט"א.
יתקיימו השבת אי"ה בבית
מדרשינו ר"ע 65 ב"ב כסדרם

ברכת מזל טוב
הננו לשגר להוד מעלת ידידינו היקר והנעלה, איש האשכולות, צמ"ס, עוסק בחינוך ילדי ישראל על ברכי התורה והחסידות יום ולילה לא ישבות, עודך המדור "פרקי חינוך", ה"ה
הרה"ח ר' שמואל שטרן שליט"א
לרגל שמחת הולדת נכדו היקר **יהודה ארי'**
בשעטומ"צ.

מדור "**פרקי חינוך**" יופיע אי"ה שוב לקראת ר"ח אלול הבעל"ט.

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב

להארות הערות וכל ענין ניתן לשלוח לפקס המערכת: 057-796-2493